

До катедра Наказателноправни науки
към ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“,
До научното жури, назначено от Ректора
на СУ „Св. Климент Охридски“.

С Т А Н О В И Щ Е

От **проф. д-р Румен Владимиров**, преподавател по наказателно и международно наказателно право в Нов Български Университет,

За дисертационния труд на тема **„Престъпления с наркотични вещества и прекурсори“**,

Автор **Мирослава Борисова Манолова**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра Наказателноправни науки към ЮФ на СУ, за придобиване на образователната и научна степен **„ДОКТОР“** по професионалното направление **Право 3.6**, научна специалност **„Наказателно право“**.

1. Общо описание на дисертационния труд.

Дисертационният труд има обем от 230 страници, в това число кратко /в началото/ и разширено /в края/ съдържание и списък с използваната литература. Тя обхваща общо 36 на брой цитирани в труда заглавия, от които 32 са на кирилица и 4 на латиница. Бележките под линия са впечатляващи – общо 411 на брой. Структурата на труда следва класическите параметри и е изградена от увод, три глави /една обща и две специални/ и заключение. Главите се състоят от параграфи, които общо са 9. Параграфите се подразделят на точки, подточки и подподточки, които са обозначени с арабски цифри.

В **увода** се посочва критерият за обособяване и се назовават престъпленията с предмет наркотични вещества и прекурсори, които се съдържат в гл. 11, раздел трети на Особената част на НК. Определят се най-общо направлението относно техния анализ – на признаците на съставите и тяхното съдържание, на степента им на обществена опасност и на използваните от държавата методи за противодействие, посредством наказателната репресия.

Глава първа е обща и базова със заглавие: „Развитие на наказателноправната уредба на престъпленията с наркотични вещества и прекурсори“. В нея се съдържат три параграфа, назовани съответно: първият – „Исторически бележки“; вторият – „Наказателноправната уредба на престъпленията с наркотични вещества и прекурсори съгласно международното право и правото на Европейския съюз“ и; третият – „Развитие на вътрешната наказателноправна уредба на престъпленията с наркотични вещества и прекурсори.“.

Глава втора носи сравнително дългото заглавие: „Правна уредба на престъпленията, свързани с незаконния трафик на наркотичните вещества и прекурсори /производство, преработка, придобиване, държане, разпространение и пренасяне през границата на страната/“. В нея са анализирани съставите на три вида от наркопрестъпленията, като проблемите, свързани с всяко от тях са интерпретирани в отделен и самостоятелен параграф, който съдържа заглавието на съответното престъпление. Във връзка с това параграф първи е назован „Особености на престъпленията по чл. 354а НК“; параграф втори – „Организирана престъпна група по чл.354в, ал.2 - 4 НК“ и; параграф трети – „Контрабанда по чл. 242 НК“.

Глава трета е озаглавена „Правна уредба на други престъпления с наркотични вещества и наркотични растения“. Материята е конкретизирана в три параграфа. Първият гласи: „Особености на престъпленията по чл.354б, ал. 1 – 4, свързани с употребата на наркотични вещества“; вторият – „Особености на престъпленията, свързани с нарушаване на установените правила за извършване на дейности с наркотични вещества“; а третият – „Засяването и отглеждането на наркотични растения като престъпление по чл. 354в, ал.1 и 5 НК“.

Накрая, в **заключението** на дисертационния труд, на базата на задълбочените проучвания и анализа на нормите и съдебната практика за противодействието срещу наркопрестъпленията в РБ, се прави и се обосновава един основен извод, а именно за липса на последователна, разумна и устойчива наказателна политика в тази област. За да се преодолее в някаква степен тази тенденция и политика, авторът прави съответни предложения де леге ференда.

2. Приноси и приносни моменти в дисертационния труд.

В оценявания дисертационен труд се съдържат многобройни и с различна степен на значимост приноси и приносни моменти. И това не се дължи само на факта, че темата е перманентно актуална, интердисциплинарна и трудна, или на това, че е първата в специализирания печат, пълна и цялостна разработка на наказателноправния режим на наркопрестъпленията. Самата работа е написана с точен и ясен език и се чете леко и увлекателно. Приносите са следствие от задълбочения и професионален анализ на съставите на престъпленията, от проследяване съотношението им с други състави на престъпления, от изследването на съдебната практика, както и от очертаване връзката между вътрешноправната и международноправната /включително и на база правото на ЕС/ уредба на тези престъпления. С оглед на това са изследвани някои важни теоретични и практически проблеми и са предложени адекватни решения за тяхното отстраняване. Като съществен принос може да се открият и направените предложения де леге ференда и особено изразената идея за преосмисляне на правния подход за ефективно противодействие при тези престъпления. Трябва да се обобщи, че задълбоченият анализ и постигнатите научни резултати несъмнено биха били особено полезни както за усъвършенстване на законодателството, така и за теорията и съдебната практика.

По конкретно могат да се посочат и подкрепят следните постижения в дисертацията:

- Разсъжденията относно критериите за размерите и количеството на предмета, както и относно публичното място и публичността /с.77-86/.

- Предложенията съставители за контрабанда на наркотични вещества и прекурсори да се разположат в НК, в частта уреждаща наркопрестъпленията;
- Във връзка с това, че повечето от техните състави са бланкетни, положителна страна е подробното разкриване на характера и значението на т.нар. извъннаказателно законодателство и неговите многобройни и разнообразни норми относно режима на наркотиците /с. 186-192 и др./.
- Съществен принос съставлява пронизващата цялото изложение теза за необходимостта от съотношение и баланса между наказателната и административнонаказателната отговорност /с.197 и сл., с. 207 и сл. и др./;
- Цялостният анализ и изводите за политиката на държавата спрямо наказателноправното противодействие срещу наркотиците, че тази политика е непоследователна, неразумна и неустойчива /с. 217 и сл./.

3. Критични бележки и препоръки.

Както към всяко научно съчинение, така и към настоящото, може да се направят някои общи и конкретни бележки и препоръки, за неговото прецизиране. След съобразяване с бележките на журито препоръчвам издаването на труда като монографичен.

- На първо място трябва да се направи обща бележка за твърде недостатъчна научна литература /36 източника/;
- В глава първа се усеща като празнота липсата на коментар по основния източник на уредбата – ЗКНВП, независимо че по-нататък в труда това е направено;
- В изложението на някои места се забелязва прекалена лаконичност;
- Би било полезно и важно за работата като цяло, ако в извъннаказателното законодателство за наркотиците бяха направени уместни и обосновани предложения за създаване на норми с административни нарушения в сферата на наркотиците.
- По-конкретните ми бележки се изразяват в следното: На с. 69 критиката на първото решение на ВКС е неоснователна, а изводът не може да се сподели; Считаю, че е неуместно и предложението де леге ференда на с.74; На с. 194 неточно се приема, че по чл.354а, ал. 4 е

възможен и евентуален умисъл; Също на с. 206, абз. 1 считам за крайно становището, че по чл. 354в, ал. 1 НК, при формата „отглежда“, не е възможен опит.

- Накрая, макар и от редакционен характер може да се отбележат следните недостатъци: Дълги изречения /с.57, абз.2 - 8реда, на с. 99-100 -10 реда и др./; Някои повторения, напр. на с. 77 и 95 ; Не се използва утвърдения модел за кратко изписване на решенията на ВКС/с. 68 и др./; Някои чуждици, напр. „фабрикация“/с.17, 21, 59 и др./; Някои дребни пропуски, напр. на с. 45, абз. последен се говори за трето място, а не личи да са обособени частите за първо и второ място, а на с.59, абз.1 е непрецизно казано, че приготвянето е наказуемо като отделно самостоятелно престъпление.

5. Заключение.

Изложените в настоящото становище критични бележки не са от характер да повлияят решително и негативно върху оценката на дисертационния труд. Точно обратно, на фона на положените усилия и постигнатите резултати, може с основание да се твърди, че докторантът напълно е постигнал поставените научни цели и задачи. За това безспорно са допринесли натрупаният му професионален практически опит, както и годините като преподавател по наказателно право в ЮФ на СУ. Ето защо считам, че безусловно са изпълнени изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и на дисертационния труд на докторанта гл.ас. Мирослава Борисова Манолова следва да се даде висока положителна оценка, за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР“.

01.09.2014г.

Гр. София

С уважение:

/проф. д-р Румен Владимиров/